

L'hora de la veritat

La independència de Kosovo és, vuit anys després de la guerra, més a prop que mai. Els albanesos esperen amb impaciència una declaració que podria arribar durant aquests dies, mentre que alguns serbis es plantegen d'anar-se'n del país l'endemà mateix.

Una incertesa plana aquests dies sobre totes les tertúlies dels albanesos de Kosovo: "Quin dia serem independents?" Els més optimistes estan certs que serà aquesta setmana mateix, ara que ja s'han fet les eleccions presidencials sèrbies (celebrades el 3 de febrer, després del tancament d'aquesta edició). Alguns altres diuen que ha de ser aquest mes, però un diumenge, per assegurar una jornada de festa grossa. Alguns apunten que la declaració no arribarà fins després de les eleccions del 9 de març a Espanya (un dels membres de la Unió Europea més refractaris a reconèixer el nou estat sobirà). Els més pessimistes, però, encara no ho veuen clar: "Ens han promès tantes vegades la independència, que ja no ens creiem res", diu una mestressa de casa de Pristina. D'una altra banda, la minoria sèrbia de Kosovo tem la imminència de la separació. Algunes famílies, fins i tot, ja es plantegen de fer les maletes just l'endemà de la data assenyalada.

El president albanès, Bamir Topi, de visita a Kosovo, va dir la setmana passada que la independència era "qüestió d'hores", però no va especificar si era una "qüestió de centenars o de milers d'hores", comenten amb ironia els albanokosovars. Sigui com sigui, en aquests moments tot el país viu pendent d'aquesta qüestió. Especialment, els joves (un terç de la població kosovar té menys de trenta anys). A les residències universitàries, la sala de televisió es fa petita cada vespre a l'hora de les notícies. Tot seguit, s'enceten tertúlies de final incert a les mateixes residències o als cafès del voltant de la universitat. "És clar que ens interessa de saber la data, ens hi juguem el futur", s'exclama una estudiant d'història.

Adriatik Kelmendi, el director de la principal televisió del país, KTV, confirma els bons índexs d'audiència dels telenotícies aquests darrers dies. A més, confessa que ja tenen a punt dos documentals per a emetre el dia assenyalat. "Tothom sap que ara és el millor moment per a declarar la independència", diu Kelmendi, mentre pren un cafè a la seva oficina. "Hem esperat a les eleccions presidencials sèrbies; ara ja no hi cap motiu més per a retardar la decisió", afegeix Kelmendi.

L'opinió de Kelmendi és compartida per la gran majoria dels albanokosovars. "Ja n'hi ha prou d'esperar. Sempre es trobarà una excusa o una altra per a ajornar la data i, si continuem així, passaran dècades fins que

A les residències universitàries, la sala de televisió es fa petita cada vespre a l'hora de les notícies

Un jove albanès passa per davant d'un grafit on es pot llegir "Kosovo lliure", en una imatge presa a Pristina, la capital de Kosovo, a principi del mes de desembre passat.

ens deixin ser lliures", diu un taxista de Pristina, antic membre de l'exèrcit d'alliberament de Kosovo (UÇK), que a final dels 90 del segle passat va plantar cara a l'ofensiva militar sèrbia comandada per Slobodan Milosevic. "L'actual situació recorda, en certa manera, la dècada dels 90. Els kosovars van creure en la via pacifista del president [Ibrahim] Rugova però, després de vuit anys d'esperar, van agafar les armes" explica Kelmendi. "Ara ja hem viscut vuit anys d'UNMIK [la missió de l'ONU a Kosovo] i, si no s'aconsegueix la independència, la gent es desesperarà i les conseqüències podrien ser nefastes", adverteix Kelmendi.

Els aliats necessaris. Tot apunta que el procés sobiranista de Kosovo és, ara sí, imparabile. No seria possible si Washington i Brussel·les hi fossin contraris, però justament aquestes dues administracions són les que hi estan a favor. Efectivament, els Estats Units

continuaran tenint una forta presència militar a Kosovo després de la resolució de l'estatus. Segons Kelmendi, "la Casa Blanca vol acabar una feina que va començar amb el bombardeig de l'OTAN a Sèrbia el 1999 i evitar una nova crisi, com a l'Iraq o l'Afganistan". Alguns altres analistes apunten que Washington ajudarà a crear un nou estat de majoria musulmana per demostrar al món que no té res contra l'islam.

Per una altra banda, la Unió Europea, malgrat algunes divisions inicials, s'ha compromès a tutelar el procés cap a la sobirania amb l'enviament de 1.800 policies i juristes. Els 27, a més, invertiran a la regió per consolidar el nou estat sobirà. Amb tot, encara hi ha socis comunitaris (Xipre, Eslovàquia, Romania i Espanya) que no acaben de veure amb bons ulls el reconeixement d'una declaració unilateral d'independència de Kosovo per por que pugui significar un precedent de més processos sobiranistes a Europa. "El suport internacional en aquest moment és el màxim a què podem aspirar. Washington i les principals capitals europees ens reconeixeran. Si no fem el pas ara, alguns estats s'hi podrien repensar", adverteix Adriatik Kelmendi.

De fet, Rússia i, en menor mesura, la Xina, són les úniques potències mundials que s'oposen a la independència de Kosovo. El Kremlin, amb el seu dret de vet al Consell de Seguretat, impedirà el reconeixement d'un Kosovo sobirà dins les Nacions Unides. "Moscou ens utilitza només per fer la guitza a Washington i demostrar que és un actor imprescindible en les grans decisions de política internacional", comenta Kelmendi, i fa l'últim glop de cafè.

L'endemà. Els albanesos de Kosovo esperen amb ànsia la independència per començar a resoldre els grans problemes del país. Més de la meitat de la població no té feina, el 40% dels kosovars sobreviuen amb menys de 2 euros el dia i un altre 15% viu en

l'absoluta pobresa. La corrupció, el crim organitzat o els talls continus de llum i aigua són més maldecaps del dia a dia dels kosovars. "Sabem que no canviarà tot d'una, però sense un estat propi no anirem mai endavant", diu Toni, un jove de Pristina.

Kosovo, però, sembla tan impacient per la independència com pobrament preparat per a l'endemà. El pla de la comunitat internacional (dissenyat per l'ex-president finlandès Marti Ahtisaari) assenyala que Kosovo "tindrà els seus propis símbols nacionals, incloent-hi una bandera, un escut i un himne que reflecteixin el seu caràcter multiètnic". Doncs bé, a hores d'ara, a les portes de la independència, Kosovo encara no té ni bandera, ni escut ni himne. Els símbols nacionals que s'utilitzen són exactament els mateixos que els d'Albània. "Els polítics s'han d'afanyar. Imagineu-vos quin ridícul que fariem en una conferència internacional en què també participés Albània si nosaltres encara no tinguéssim una bandera pròpia", comenta l'analista polític Mehmedin Spahiu, autor del llibre *Cap a una identitat kosovar*.

Kosovo ara mateix no és una sola nació i, per això, no té símbols propis. Quan es pregunta a un albanokosovar (el 90% de la població): "Que ets kosovar?", tot sovint respon: "No, sóc albanès." Si es pregunta això mateix a un serbi (el 5% dels kosovars), respondrà: "No, sóc serbi." En aquest sentit, un jove serbi de la ciutat de Mitrovica assegura: "Mai no em declararé kosovar, perquè renegaria de la meva veritable identitat i, automàticament, em convertiria en albanès." De la mateixa manera, els gitanos, els turcs i i els eslaus musulmans (el 5% dels habitants), també mostren recel a assumir una nova identitat kosovar. Tot plegat fa que, segons Spahiu, "l'endemà, Kosovo haurà de construir, a la vegada, un estat i una nació".

Pau Bori
Pristina (Kosovo)

Quan es demana a un albanokosovar (el 90% de la població): "Que ets kosovar?", tot sovint respon: "No, sóc albanès"